

Odbitak i ispravka odbitka ulaznog PDV-a kod uvoza dobara

Piše:

Vladimir MILINOVIĆ,
dipl. pravnik

Odbitak ulaznog poreza predstavlja jedan od najznačajnijih instituta PDV sistema oporezivanja. Prema članu 32. Zakona o porezu na dodatu vrijednost - dalje: Zakon („Službeni glasnik BiH”, br. 9/05, 35/05 i 100/08), ulazni porez je, u vezi s poreskim obveznikom, iznos PDV-a koji mu je obračunat na promet dobara ili usluga i PDV koji plati ili treba da plati prilikom uvoza dobara, gdje se (u oba slučaja) radi o dobrima ili uslugama koje koristi ili treba da koristi u svrhu poslovanja koje vrši, a obveznik ima pravo da odbije PDV koji je obavezan da plati ili ga je platio prilikom kupovine dobara ili usluga od drugog obveznika ili prilikom uvoza dobara, pod uslovom da ta dobra, odnosno usluge koristi za promet dobara i usluga koje podliježu plaćanju PDV-a.

Uslovi za ostvarivanje prava na odbitak ulaznog poreza

U skladu s članom 63. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost - dalje: Pravilnik („Službeni glasnik BiH”, br. 93/05, 21/06, 60/06, 6/07, 100/07 i 35/08), poreski obveznici koji obavljaju oporezive isporuke dobara i usluga imaju pravo na odbitak ulaznog poreza ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- da je na fakturi za primljena dobra ili obavljene usluge iskazan PDV u skladu s članom 55. Zakona,
- da je isporuka dobara ili usluga primljena od drugog PDV obveznika,
- da za primljene isporuke prema članu 32. Zakona nije isključeno pravo na odbitak ulaznog poreza i
- da je isporuka obavljena poreskom obvezniku u poslovne svrhe.

Prema članu 65. Pravilnika, PDV koji je obračunat pri uvozu uvoznik može odbiti kao ulazni porez ako su ispunjeni sljedeći uslovi: da je PDV plaćen pri uvozu, uplata poreza pri uvozu uvijek se obavlja za uvoznika, a može je izvršiti uvoznik sam ili za njega neko drugi, koji u tom slučaju na nalogu za uplatu, u pozivu na broj odobrenja, mora navesti identifikacioni broj uvoznika na kojeg glasi JCI i da je dobro uvezeno u zemlju za oporezive svrhe uvoznika.

Pravni osnov za ispravke odbitka ulaznog poreza je sadržan u članu 36.

Uvozom dobara obračunava se, naplaćuje i plaća PDV koji dostijeva, u skladu s propisima koji se odnose na naplatu carinskih i drugih dažbina, koje dostijevaju prilikom uvoza. Obračunavanje, naplaćivanje i plaćanje PDV-a nadzire UIO u skladu sa carinskim propisima, kao da PDV predstavlja uvoznju carinsku dažbinu

Zakona, te je u stavu 1. istog člana određeno da je obveznik koji izvrši odbitak ulaznog poreza dužan da ga ispravi ako naknadno utvrdi da je odbitak ulaznog poreza obračunat u većem ili manjem iznosu od iznosa na koji je obveznik imao pravo i ako je nakon obračunavanja poreza došlo do otkazivanja kupovine ili smanjenja cijena.

U skladu s odredbom člana 20. stav 13. Zakona, ako se mijenja PDV obračunat i naplaćen na uvoz dobara, koji poreski obveznik uzima u obzir kao odbitak ulaznog poreza, odbitak ulaznog poreza može se ispraviti za razliku koja se javlja na osnovu carinskih dokumenata ili odluke UIO, a stavom 14.

istog člana Zakona je propisano da ako je PDV za uvoz dobara, koji je odbijen kao ulazni porez, povećan, smanjen ili je obveznik oslobođen obaveze plaćanja, obveznik je dužan da, na osnovu carinskog dokumenta ili rješenja UIO, ispravi odbitak ulaznog poreza u skladu s tom izmjenom.

Obaveza obračuna PDV-a pri uvozu dobara

Prema članu 3. tačka 2. Zakona, predmet oporezivanja PDV-om je i uvoz dobara u Bosnu i Hercegovinu, osim ako se radi o konačnom uvozu dobara čiji bi svaki dalji promet od poreskog obveznika bio oslobođen od plaćanja PDV-a u BiH, shodno članu 26. stav 1. tačka 1. Zakona.

Članom 11. Zakona određeno je da je „uvoz dobara” svaki unos dobara u carinsko područje Bosne i Hercegovine, a PDV se obračunava na sva dobra koja se uvoze, naravno, uz izuzetke propisane zakonom.

U skladu s članom 39. stav 6. Zakona, kod uvoza dobara, PDV koji dostijeva obračunava se, naplaćuje i plaća na ta dobra, u skladu s propisima koji se odnose na naplatu carinskih i drugih dažbina koje dostijevaju prilikom uvoza, a obračunavanje, naplaćivanje i plaćanje PDV-a nadzire UIO u skladu sa carinskim propisima, kao da PDV predstavlja uvoznju carinsku dažbinu, kao što je to određeno u članu 63. stav 2. Zakona.

Prema tome, pri uvozu dobara nadležni carinski organ, odnosno nadležna unutrašnja organizaciona jedinica Sektora za carine UIO vrši obračun i naplatu PDV-a u carinskom postupku, zajedno sa obračunom carine, akcize, te drugim uvoznim dažbinama i drugim javnim prihodima.

Pravo na odbitak ulaznog poreza obračunatog pri uvozu dobara

Postoje tri uslova za priznavanje prava na odbitak ulaznog poreza obračunatog pri uvozu dobara:

- da je poreski dužnik (lice koje podliježe obavezi plaćanja PDV-a prilikom uvoza) istovremeno i (registrovani) obveznik PDV-a,
- da je obračunati PDV pri uvozu dobara plaćen i
- da poreski dužnik - obveznik PDV-a ispunjava uslove za priznavanje prava na odbitak ulaznog poreza plaćenog pri uvozu dobara.